

4

IV. letnik Izbirni predmeti

Pravo Sveta Evrope

Obseg ur: 60

Nosilca: PROF. DR. CIRIL RIBIČIČ, PROF. DR. FRANC GRAD

341

Vsebina

1. Nastanek, razvoj in položaj Sveta Evrope

1. Nastanek Sveta Evrope
2. Cilji Sveta Evrope
3. Razvoj Sveta Evrope
  - 3.1. Razvoj do padca Berlinskega zidu
  - 3.2. Vključitev nekdanjih socialističnih držav
  - 3.3. Razvoj Sveta Evrope in širitev Evropske unije
4. Primerjava Sveta Evrope z drugimi mednarodnimi organizacijami
  - 4.1. Svet Evrope in OZN
  - 4.2. Svet Evrope in Evropska unija
  - 4.3. Svet Evrope in Konferenca za varnost in sodelovanje v Evropi
  - 4.4. Svet Evrope in druge mednarodne regionalne organizacije

2. Institucionalna struktura Sveta Evrope

1. Volitve, sestava in pristojnosti organov
  - 1.1. Parlamentarna skupščina
  - 4.2. Izbirni predmeti
  - 1.2. Odbor ministrov

- 1.3. Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti
- 1.4. Evropsko sodišče za človekove pravice
- 1.5. Komisar za človekove pravice
- 1.6. Generalni sekretar, sekretariat, drugi organi
2. Medsebojna razmerja med organi
3. Zastopanost Slovenije v organih

3. Pravni akti Sveta Evrope

1. Vrste pravnih aktov in njihova pravna moč
2. Konvencija in protokoli o človekovih pravicah in svoboščinah
3. Evropska listina lokalne samouprave
4. Evropska socialna listina
5. Akti s področja javnih služb (izobraževanje, kultura, zdravstvo, okolje, javno obveščanje, šport)
6. Okvirna konvencija o varstvu manjšin

4. Svet Evrope in Slovenija

1. Osamosvajanje Slovenije in Svet Evrope
2. Sprejem Slovenije med članice Sveta Evrope
3. Položaj Slovenije v Svetu Evrope
4. Postopek ratifikacije aktov Sveta Evrope
5. Pregled ratificiranih aktov Sveta Evrope
6. Pravna moč ratificiranih aktov Sveta Evrope v Sloveniji
7. Uresničevanje ratificiranih aktov Sveta Evrope v Sloveniji
8. Beneška komisija in njeno mnenje o spremembah Ustave v letu 2000

5. Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP)

1. Ustanovitev in razvoj ESČP
2. Reformiranje ESČP
3. Procedura odločanja ESČP
4. Primeri iz Slovenije pred ESČP
  - 4.1. Rehbock v. Slovenija
  - 4.2. Sojenje v razumnem roku
  - 4.3. Ostali primeri
5. Spremljanje javne obravnave pred ESČP (ekskurzija)

6. Evropska konvencija o človekovih pravicah (EKČP)

1. Pravica do življenja in osebne integritete
2. Pravica do svobode in varnosti
3. Pravica do zasebnosti in pravica do družine

4. Svoboda mišljenja, vesti in vere
5. Politične pravice državljanov in tujcev
6. Pravica do izobrazbe in do lastnine
7. Pravica do sodišča, do učinkovitega pravnega sredstva in do poštenega sojenja
8. Osebna svoboda
9. Prepoved diskriminacije

7. Judikatura ESČP

1. Minimalna raven pravic, ki jo zagotavlja EKČP
2. Načelo subsidiarnosti v delu ESČP
3. Meje proste presoje nacionalnih sodišč (margin of appreciation)
4. Načela, metode in testi sodne presoje
5. Pregled ključnih odločb po področjih
6. Analiza posameznih primerov
7. Odločitve ESČP v praksi nacionalnih (ustavnih) sodišč

8. Evropsko pravo človekovih pravic

1. EKČP in Listina temeljnih pravic v EU
2. EKČP in Ustava za Evropo
3. Pristop Evropske unije k EKČP
4. ESČP in Sodišče Evropskih skupnosti

Literatura

Obvezna:

- CIRIL RIBIČIČ, Evropsko pravo človekovih pravic, izbrana poglavja, Scripta, Pravna fakulteta v Ljubljani, Ljubljana 2007
ali
- M. JANIS, R. KAY, A. BRADLEY, European Human Rights Law, Oxford University Press, Second edition, 2002
- F. BENOIT-ROHMER, H. KLEBES, Council of Europe Law (Pravo Sveta Evrope), COE, Strasbourg, 2005 (PP, Ljubljana, 2007);
- Dokumenti človekovih pravic z uvodnimi pojasnili, Amnesty International, Ljubljana, 2002;

Priporočena:

- GRAD, KAUCIČ, NERAD, RIBIČIČ, ZAGORC, Ustavno pravo Evropske unije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Ljubljana, 2007;
- BOŠTJAN M. ZUPANČIČ, The Owl of Minerva, Eleven, Utrecht, 2008;

- LUZIUS WILDHABER, Človekove pravice: vprašanje ravnotežja, Dignitas, št. 15-16/2002;
- CLARE OVEY, ROBIN WHITE, The European Convention on Human Rights, Oxford, 2002;
- GILLES DUTERTRE, Key case-law extracts (European Court of Human Rights), Strasbourg, 2003;
- ALEŠ GALIČ, Evropska konvencija o človekovih pravicah in Evropsko sodišče za človekove pravice, v: Ustavno sodstvo (ur. Marijan Pavčnik in Arne Mavčič), CZ, Ljubljana, 2000, s. 323 in nasl.;
- J.H.H. WEILER, Ustava Evrope, PF, Ljubljana, 2002, s. 139-170;
- ANDRAŽ TERŠEK, Svoboda izražanja, IDC SE, Ljubljana, 2007;
- ARNE MAVČIČ, The Effect of the ECHR on the Legal and Political System of Slovenia, v: Fundamental Rights in Europe, Oxford, 2001, s. 781 in nasl.;
- PETJA TOŠKAN, Evropski člen in ustavna zaščita temeljnih človekovih pravic, Pravna praksa, št. 3/2002;
- MAG. BENJAMIN FLANDER, Pozitivna diskriminacija, magistrska naloga, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 2003;
- CIRIL RIBIČIČ, Uresničevanje evropskih standardov v praksi Ustavnega sodišča, v: Položaj ustavnih sodišč po vključitvi v EU, mednarodna konferenca na Bledu 2004, Ustavno sodišče, Ljubljana, 2005, s. 119-136;
- DRAGICA WEDAM LUKIČ, Pomen sodne prakse v zvezi z ustavnosodno presojo, Zbornik referatov za IX dneve javnega prava, Portorož, 2003.
- Konvencije Sveta Evrope in judikatura Evropskega sodišča za človekove pravice na spletnih straneh: www.coe.si in www.coe.int (Hudoc);
- Report by Alvaro Gil-robles, Commissioner for Human Rights on his Visit to Slovenia, 2003, www.coe.int/T/E/Commissioner;
- Praviloma vsako leto je organizirana strokovna ekskurzija na sedež Sveta Evrope in ESČP (s spremljanjem javne obravnave).

Obveznosti študentov:

izdelava seminarske naloge (o eni od odločb ESČP) in ustni izpit

“Rubikon” - Odkrivanje evropskih standardov varstva človekovih pravic (Propozicije tekmovanja v predstavitvi sodb ESČP)

Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu razlaga Evropsko konvencijo človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s svojimi sodbami določa minimalno raven

varstva človekovih pravic. To je tisti rubikon, ki ga pri posegih v človekove pravice ne sme prestopiti nobena evropska demokratična država. V Sloveniji je Konvencija zavezujoči del notranjega prava, ki ji poseben pomen daje določba zadnjega odstavka 15. člena Ustave, po kateri pravic, urejenih v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni mogoče omejevati z izgovorom, da jih Ustava ne priznava, ali da jih priznava v manjši meri. Slovenija je dolžna spoštovati in izvrševati sodbe ESČP, ki se nanašajo nanjo. Še bolj pomembno in strokovno zahtevno je na podlagi celotne judikature ESČP ugotoviti, kateri standardi zavezujejo državo in preprečiti njeno obsodbo v prihodnjih podobnih primerih. Zato je predstavitev sodb ESČP in spremljanje teh predstavitev posebnega pomena za zaokrožitev znanja študentov ob koncu pravnega študija.

1. Pravico nastopa imajo vsi študentje Pravne fakultete, ki se prijavijo do 20. februarja.
2. Vsak kandidat si sam izbere primer sodbe ESČP, ki ga želi predstaviti.
3. Pri izbiri primera ima prednost tisti, ki se preje prijavi za tekmovanje.
4. Predstavitve potekajo v letnem semestru študijskega leta 2006/7 v okviru predmeta Pravo Sveta Evrope.
5. Kandidat pripravi pisni izdelek na dveh straneh, pri predstavitvi pa si lahko pomaga s Power point prezentacijo.
6. Predstavitev traja do 12 minut, kandidat pa neposredno (brez od-mora) odgovarja na vprašanja v zvezi s predstavljenim primerom.
7. Uspešnost predstavitve ocenjujejo nosilec predmeta in študentje, ki so vpisali predmet Pravo Sveta Evrope, in sicer z ocenami od 5 do 10. Nihče ne more ocenjevati lastnega nastopa.
8. Šest študentov z najboljšo povprečno oceno se uvrsti v finale, ki bo posvečeno Dnevu Pravne fakultete.
9. Finalisti nastopajo v predstavitvi istih ali novoizbranih primerov pred komisijo uglednih profesorjev in sodnikov.
10. Prvi trije uvrščeni dobijo priznanja in knjižno nagrado.